

Utbildningsdepartementet

Vår referens/dnr:

131/2014

Er referens/dnr:

103 33 Stockholm

U2014/4373

2014-10-16

Remissvar

En nationell referensram för kvalifikationer för ett livslångt lärande

Föreningen Svenskt Näringsliv har fått möjlighet att svara på utbildningsdepartementets remisspromemoria *En nationell referensram för kvalifikationer för ett livslångt lärande*. Detta remissvar har beretts tillsammans med medlemsorganisationer inom Svenskt Näringsliv och är därför ett gemensamt svar för sfären.

Svenskt Näringslivs syn på ett europeiskt- och nationellt ramverk för kvalifikationer

Svenskt Näringsliv välkomnar den nationella referensramen för kvalifikationer och ställer sig positiv till implementeringen av denna. Referensramen skapar ett översättningsverktyg för kvalifikationer mellan unionens medlemsländer vilket underlättar rörligheten på den inre marknaden.

I en kunskapsintensiv ekonomi är det viktigt att synliggöra all form av lärande, oavsett om det skett inom det formella utbildningssystemet eller i arbetslivet. Referensramens utformning innebär att man erkänner kvalifikationer oavsett var, hur eller hur länge det tagit att uppnå dem. Det är en grundförutsättning för arbetet med omställning och validering. Ramverket innebär alltså ett erkännande av det lärande som sker i arbetslivet genom att branschernas utbildningsbevis kan nivåbestämmas och erkännas. Dessutom underlättar ramverket för arbetsgivare att bedöma kvalifikationer. Detta kommer att leda till en ökad anställningsbarhet för den enskilde individen.

Svenskt Näringsliv välkomnar också ramverkets fokus på läranderesultat, kunskaper, färdigheter och förmågor såsom viktiga delar av kompetensbegreppet.

Svenskt Näringslivs kommentarer till förslagen

4.4 Ett ansökningsförfarande för kvalifikationer som inte fastställs i förordning

Förslag: Den som utfärdar en kvalifikation som inte anges i förordningen om referensram för kvalifikationer för livslångt lärande får ansöka om att få ett beslut om vilken nivå kvalifikationen motsvarar i den nationella referensramen. En förutsättning för att en kvalifikation ska kunna motsvara en nivå i referensramen är att den som utfärdar

kvalifikationen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete där kvalitetssäkring av kvalifikationen ingår. Ett beslut om vilken nivå en kvalifikation motsvarar får inte innebära att den motsvarar nivå 8 i referensramen. Den myndighet som prövar ansökan får meddela föreskrifter om vilka resultat av lärande som är av betydelse för nivå 1–7 i referensramen och om systematiskt kvalitetsarbete. Samma myndighet får även meddela närmare föreskrifter om verkställighet av förordningen.

Svenskt Näringsliv anser att förslaget om att exkludera nivå åtta från att prövas mot kvalifikationer erhållna utanför det formella utbildningssystemet är olyckligt. En sådan särställning för en nivå strider mot Europaparlamentets och rådets rekommendation om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande från 2008. Däri framgår tydligt att ramverket ska *"bidra till att modernisera utbildningssystemen, stärka kopplingarna mellan allmän och yrkesinriktad utbildning och arbetsliv och bygga broar mellan formellt, icke-formellt och informellt lärande, samt leda till validering av resultaten av erfarenhetsbaserat lärande."*

En viktig grundprincip bör således vara att det ska vara möjligt att få en kvalifikation prövad på samtliga nivåer och att placeringen i ramverket ska bedömas utifrån referensramens deskriptorer utifrån en kvalitetssäkrad process, oavsett var lärandet genomförts. Detta är en grundprincip som har bred förankring bland de intressenter som deltagit i NQF-arbetet. Vi anser att Myndigheten för yrkeshögskolan ska ansvara för nivå 1-8 i ramverket.

4.5 Ansökningar enligt förordningen prövas av Myndigheten för yrkeshögskolan och får överklagas till Överklagandenämnden för högskolan

Förslag: En ansökan om vilken nivå en kvalifikation som inte är författningsreglerad motsvarar i den nationella referensramen för kvalifikationer ska prövas av Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH). Ett sådant beslut ska gälla i tio år.

Inom MYH ska det finnas ett rådgivande organ som benämns Rådet för den nationella referensramen för kvalifikationer. Rådet ska bistå myndigheten med underlag inför beslut om kvalifikationer enligt förordningen om nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande. Rådet ska bestå av myndighetschefen, som är ordförande, och högst tretton andra ledamöter. Ledamöterna i rådet utses av MYH efter samråd med berörda myndigheter och organisationer för en tid av längst sex år.

Beslut av MYH enligt förordningen om referensram för kvalifikationer för livslångt lärande får överklagas till Överklagandenämnden för högskolan. Det innebär att nämndens uppgifter enligt högskolelagen (1992:1434) ändras till att också innefatta prövning av överklaganden av sådana beslut. Vid prövning av sådana beslut ska nämnden bestå av tio ledamöter, varav minst två ledamöter ska ha särskild sakkunskap om utbildning inom den privata sektorn eller inom folkbildningen. MYH ska årligen i årsredovisningen redovisa vilka kvalifikationer som myndigheten har beslutat om samt vilken nivå i referensramen de motsvarar.

Promemorians bedömning: MYH bör sammanställa nivån på samtliga kvalifikationer i referensramen på en webbsida.

Svenskt Näringsliv tillstyrker förslagen om att Myndigheten för yrkeshögskolan utses till ansvarig och granskande myndighet.

Svenskt Näringsliv tillstyrker också förslaget om införandet och sammansättningen av ett nationellt råd för kvalifikationer.

Svenskt Näringsliv tillstyrker att eventuella överklagande görs hos överklagandenämnden för högskolan.

Svenskt Näringsliv förutsätter, även om det inte framgår i promemorian, att Myndigheten för yrkeshögskolan tillskrivs resurser att handlägga de ärenden som ska upp för beslut till det föreslagna rådet inom myndigheten.

Svenskt Näringsliv anser att den föreslagna tidsperioden om att ett beslut ska vara gällande i tio år bör delas in i två delar (5+5 år) enligt samma modell som expertgruppen redovisade i rapporten "Förslag på modell för att inkludera kvalifikationer utanför det offentliga utbildningssystemet i NQF" från 2011. I rapporten föreslogs att ett beslut ska gälla fyra år. Därefter ska den aktuella organisationen eller utbildningsanordnare eller motsvarande lämna in dokumentation som visar att kvalifikationen fortfarande är relevant i arbetslivet eller utbildningsvärlden, håller hög kvalitet och önskar kvarstå i det nationella ramverket NQF.

Om sådan dokumentation inkommer och godkänns av det nationella rådet förlängs kvalifikationens koppling till NQF per automatik med ytterligare fyra år. Om däremot ingen dokumentation inkommer inom de tidsramar som anges i beslutet, utgår kvalifikationen ur ramverket.

4.6 Ansökningsavgift

Förslag: För en ansökan ska en avgift som motsvarar samtliga kostnader för administrativ hantering av ansökan, beslutsprocess och kvalitetssäkring betalas av sökanden. För 2015 bedöms dessa kostnader preliminärt uppgå till 10 000 kr. Någon ytterligare avgift ska inte betalas av den som har fått avslag på sin ansökan och som inom 18 månader från den dag som ett sådant beslut meddelades bifogar ett underlag i syfte att påvisa att grunderna för avslag inte längre föreligger. Detsamma ska gälla den som har fått ett beslut av MYH avseende en kvalifikation och som lämnar in en ny ansökan avseende samma kvalifikation och bifogar ett underlag i syfte att påvisa att de kunskaper, färdigheter och kompetenser som kvalifikationen representerar har utvecklats på ett sådant sätt att kvalifikationen kan anses motsvara en högre nivå i referensramen.

Ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att ta ut avgifter och meddela föreskrifter tas in i en ny lag om avgift för sådan ansökan.

Svenskt Näringsliv tillstyrker förslaget om införandet av en ansökningsavgift om 10 000 kr per kvalifikation. Det skulle dock vara önskvärt om likvärdiga kvalifikationer kan behandlas vid ett och samma tillfälle för att åstadkomma samordningsfördelar och kostnadseffektivitet.

4.7 Kvalitetssäkring

Förslag: MYH ska, vid minst ett tillfälle under ett besluts giltighetstid, granska att utfärdaren av en kvalifikation som omfattas av ett beslut enligt förordningen om nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande upprätthåller den nivå i referensramen på kvalifikationen som anges i beslutet. MYH ska även granska att kraven på systematiskt

kvalitetsarbete är uppfyllda. MYH ska inom ramen för sin granskning lämna råd och vägledning. Den som har fått bifall på en ansökan om nivå på en kvalifikation ska dels lämna de uppgifter till MYH som myndigheten behöver för sin granskning, dels anmäla till MYH om kvalifikationen inte längre utfärdas eller om den väsentligen förändras. MYH ska bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om uppgifts- och anmälningsskyldigheten.

Svenskt Näringsliv tillstyrker förslaget om att utveckla ett system för kvalitetssäkring, uppföljning och eventuell inspektion. Det är viktigt att kvalitetskriterierna formuleras i samråd med branscher.

Svenskt Näringsliv tillstyrker att Myndigheten för yrkeshögskolan upprättar en databas för att publicera godkända kvalifikationer inom ramverket.

Svenskt Näringsliv anser också att det bör upprättas rutiner för hur användningen av nivåbestämningen följs upp för att hindra otillbörligt nyttjande.

5. Ikraftträdande

Förslag: När det gäller förordningen om referensram för kvalifikationer för livslångt lärande ska vissa bestämmelser träda i kraft den 1 mars 2015 och andra bestämmelser den 1 juli 2015. De bestämmelser som ska träda i kraft vid det förstnämnda datumet är i huvudsak de som reglerar referensramens syfte, nivåer i referensramen och bemyndiganden för MYH att meddela föreskrifter. Övriga bestämmelser i förordningen, bl.a. de som avser ansökan och beslut om nivå på en kvalifikation i den nationella referensramen, ska träda i kraft den 1 juli 2015. Övriga författningsändringar ska träda i kraft den 1 juli 2015.

Svenskt Näringsliv tillstyrker förslaget om ikraftträdandet den 1 juli 2015. Till dess bör både ett nationellt råd samt rutiner för kvalitetssäkring och uppföljning vara på plats.

För mer information kontakta ansvarig för vuxenutbildning och yrkeshögskolefrågor Mia Liljestrand 08-553 431 44 alternativt ansvarig för högre utbildning Mikaela Almerud 08-553-430 84.

Stockholm den 16 oktober 2014

Mia Liljestrand

Ansvarig för vux- och yrkeshögskolefrågor

Tobias Krantz

Chef utbildning, forskning och innovation